

Aan de senatoren van de vaste commissie Veiligheid en Justitie van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20017 2500 EA Den Haag

Den Haag, 13 mei 2016

Betreft: Aanvulling op nadere memorie van antwoord inzake digitalisering rechtspraak

Zeer geachte leden van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie,

De Nederlandse orde van advocaten (hierna NOvA) hecht bijzonder aan een geslaagde introductie van de digitale rechtspraak (KEI en Advocatenportaal). De NOvA nam daarom met grote interesse kennis van de nadere memorie van antwoord d.d.26 april jl.

Wij halen graag enkele woorden uit de memorie zelf aan, namelijk *"De toezegging om pas van start te gaan met de implementatie als het digitale systeem goed en betrouwbaar werkt, blijf ik samen met de Rechtspraak gestand doen."*

De zorgen van de NOvA over het slagen van de implementatie van de digitale rechtspraak zijn nog niet op alle punten weggenomen. Daarom maken wij graag van de gelegenheid gebruik om enkele toevoegingen op de nadere memorie van antwoord aan uw Kamer te verzenden.

Volledig digitaal procederen voor professionele procespartijen

Pagina twee van de beantwoording vermeldt: *"De Rechtspraak heeft mij verzekerd dat voor alle proceshandelingen een adequate digitale voorziening wordt geboden, zodat partijen hun procedure volledig digitaal kunnen voeren."*

Binnen het kader van de bijsturing van het KEI-programma, waarop de memorie van antwoord toeziet, is dit een juiste constatering. Echter is het beeld voor de digitalisering van de rechtspraak als geheel anders. Niet in alle gevallen kunnen partijen volledig digitaal procederen. Het systeem biedt niet voor alle proceshandelingen een adequate voorziening,

Het is niet mogelijk om vertrouwelijke stukken (stukken die slechts bedoeld zijn ter kennisname door de rechter) digitaal aan te bieden. Ook is er geen voorziening voor indienen van afwijkende bewijsmaterialen, zoals bijvoorbeeld video-opnamen, via het webportaal. Met name binnen het strafrecht wordt dit soort bewijsmateriaal steeds belangrijker.

Evenmin kunnen foto's apart worden geüpload, deze kan de advocaat slechts 'plakken' in een tekstdocument. In het geval van grote hoeveelheden foto's overschrijdt de advocaat hiermee al snel de uploadlimiet van 10MB voor tekstdocumenten, met als gevolg dat fotografisch bewijsmateriaal verspreid over meerdere documenten en bijlages in het dossier belanden. Dit kan een efficiënte procesgang negatief beïnvloeden.

Op pagina vier staat te lezen: *"Zowel voor de Hoge Raad als de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geldt dat zij gedurende een overgangperiode nog niet kunnen beschikken over digitale stukken uit de vorige*

Bezoekadres
Neuhuyskade 94
2596 XM Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35

Postadres
Postbus 30851
2500 GW Den Haag

instantie. Deze colleges zijn in overleg met de Rechtspraak om deze hybride situatie (digitaal en papier) zo efficiënt mogelijk in te richten."

Het is van belang dat de advocatuur vroeg wordt betrokken bij het bepalen van de procedurele inrichting, omdat deze gevolgen heeft voor de werkprocessen.

Aansluitpunt automatische gegevensuitwisseling voor kantoren met grote aantallen zaken

Pagina elf stelt: *"Het koppelvlak voor de systeemkoppeling, het Aansluitpunt Rechtspraak, zal voor civiele zaken beschikbaar zijn vanaf de start van de verplichte pilot voor Civiel 1.0 (vorderingen met verplichte procesvertegenwoordiging)"*

Het betreft hier een beperkte versie van het Aansluitpunt die functioneel niet gelijk is aan het webportaal. Het is voorsnog niet mogelijk om artikel 112-procedures via het Aansluitpunt te doen, dat kan alleen via het webportaal. Kantoren die vooraf hebben geïnvesteerd in het Aansluitpunt werken hierdoor in voorkomende gevallen binnen hetzelfde dossier voor een deel via het webportaal en voor een ander deel via het Aansluitpunt. En indien het dossier vertrouwelijke documenten bevat, gaat een derde deel via papier.

Dit zorgt voor een foutgevoelig werkproces. Het Aansluitpunt is juist bedoeld om dit te voorkomen en enkele tientallen kantoren met gezamenlijk ruim 3000 advocaten doen hiervoor op dit moment significante investeringen.

De NOvA pleit er daarom voor om live-gang van het webportaal en oplevering van een volledig functioneel Aansluitpunt samen te laten vallen.

Dat voor strafzaken voorlopig nog niet voorzien kan worden in een Aansluitpunt baart ons om diezelfde reden zorgen. Dit leidt tot de prangende vraag: op welke termijn wordt de koppeling voor strafzaken voorzien?

Ondersteuning en functionaliteiten

Helpdesk (pagina 10)

"De verwachting is dat met de start van de eerste uitrol een groter beroep zal worden gedaan op het RSC. De Rechtspraak zal hierop ten aanzien van de capaciteit en toegankelijkheid anticiperen."

Wij voorzien in de aanlooperperiode een grote behoefte aan technische ondersteuning en vinden het zeer belangrijk dat vanaf het moment van implementatie het RSC optimaal bemand en bereikbaar is.

Hyperlinks en kruisverwijzingen (pagina 11)

"De mogelijkheid om bijlagen aan te leveren met hyperlinks en kruisverwijzingen tussen verschillende documenten. Deze functionaliteit is op dit moment technisch niet te verwezenlijken. Dat geldt niet voor hyperlinks en kruisverwijzingen naar internet, maar voor binnen het digitale systeem toegevoegde (proces)stukken en bronnen. Dit hangt samen met het uitgangspunt dat het digitale systeem voor procesdeelnemers een communicatieplatform biedt en geen werkomgeving."

Hoewel de NOvA begrip heeft voor het feit dat in het verleden door de Rechtspraak gemaakte keuzes in het ontwikkelen van het digitale dossier er nu voor zorgen dat bepaalde wensen van de

gebruikers technisch niet haalbaar zijn, wijzen wij toch op de te verwachten nadelen van deze keuzes. Het ontbreken van hyperlinks en kruisverwijzingen tussen documenten gaat ter zitting veel tijd kosten. Officier van Justitie, rechter en advocaat moeten, wanneer ze een specifieke passage in een document willen doornemen, eerst naar de betreffende PDF zoeken, deze vervolgens openen en dan scrollen naar de relevante pagina. Met een kruisverwijzing is dit met één druk op de knop geregeld.

Digitale zittingszaal (pagina 11)

"De zorg van de NOvA met betrekking tot de inrichting van de digitale zittingszaal heeft volgens de Rechtspraak vooral betrekking op de beschikbaarheid van voorzieningen waarmee rechters aan partijen en hun gemachtigden stukken kunnen tonen."

De zorgen van de NOvA betreffen de 'equality of arms' in de rechtszaal. Waar Officier van Justitie en rechter beschikken over één of meer grote schermen, een vaste verbinding met de server van de Rechtspraak, een vast toetsenbord en een muis, beschikt de advocaat slechts over zijn zelf meegebrachte laptop of tablet met eerder gedownloade bestanden. Rechters en officieren kunnen hierdoor makkelijker en sneller navigeren door de dossiers dan de advocaat. Deze ongelijkheid bij zittingen tast de slagvaardigheid van de advocaat ernstig aan, zeker in iets omvangrijkere zaken. Advocaten in omvangrijke zaken zijn gedwongen het dossier te printen om in de rechtszaal sneller, of net zo snel te kunnen zoeken in het dossier.

Noodprocedure, landingspagina, storingen, speciale aanwijzingen (pagina acht, tien, elf)

Om recht te doen aan de inspanningen van de Rechtspraak willen wij voor de volledigheid vermelden dat over een significant aantal van de wensen die wij eerder aan uw Kamer hebben verzonden inmiddels goede afspraken zijn gemaakt. Dat geldt onder meer voor het uitwerken van een noodprocedure, het creëren van één landingspagina, heldere communicatie over gepland onderhoud en storingen en een veld voor speciale aanwijzingen aan de rechter in het webportaal.

De NOvA hoopt dat u bovenstaande punten in ogenschouw neemt bij uw verdere behandeling van wat feitelijk een grote reorganisatie van de Nederlandse rechtspraak is. Wij zijn van mening dat alle partijen zijn gebaat bij een gedegen voorbereiding op de uitrol en maximale gebruikersvriendelijkheid.

Hoogachtend,
namens de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten

bla

Leonard Böhmer
Portefeuillehouder kwaliteit en innovatie rechtspraak